

ТРИДЕСЕТ И ОСМО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
КОМИСИЯ ПО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО, МЛАДЕЖТА И СПОРТА

СТАНОВИЩЕ

по Конституционно дело № 3/2000 г.
за обявяване за противоконституционни разпоредбите
на §70 (в частта за изменението на чл.69, ал.1), §74,
§89 (в частта, с която се създава новия чл. 85б) от Закона за
изменение и допълнение на Закона за лекарствата и аптеките
в хуманната медицина (обн. ДВ, бр.10/2000 г.) и на
§127 и §128 от Преходните и заключителните разпоредби от
същия закон

**1. По §70 (в частта за изменението на чл.69, ал.1) и по §127
и §128 от Преходните и заключителни разпоредби.**

С посочения атакуван текст от §70, (в частта за изменението на чл.69, ал.1), се предвижда възможността за откриване на аптека чрез общинско дружество със 100 на сто общинско участие в населени места с население до 5 хиляди жители. В атакуваните текстове на §127 се регламентира срокът за закриване на аптеките, открити от събирателни и командитни дружества, а в §128 се определя срокът за прекратяване на дейността на аптеките, които не отговарят на условията по чл. 69, ал.1.

Философията на Закона за изменение и допълнение на Закона за лекарствата и аптеките в хуманната медицина е да се направи най-доброто за хората с образователно-квалификационната степен "магистър-фармацевт", т.е. да им се даде възможност да извършват дейностите в аптеките и да носят отговорност за тях, като получат правото за разрешение за откриване на аптека. Собствеността на аптеките не е предмет на закона, но основен негов субект е действително лицето, получило лицензията за откриване на аптека.

В тази връзка съвсем естествен е и фактът, че този, който получава лицензията, би следвало да притежава и аптеката, т.е. да поеме цялата отговорност за дейностите в този вид здравно заведение. В закона много ясно и точно е посочено, как се разпределят функциите, задачите и отговорностите, когато става дума за аптечното дело в Република България.

В европейските страни няма практика на разкриване на общински аптеки. С последователността си в тази област българското законодателство се синхронизира със законодателството на страните от Европейския съюз.

С приетия принцип за изцяло и или частично заплащане на лекарствата за определени заболявания, на общините се възлага тяхното финансиране. При съществуването на общински аптеки, общините се поставят едновременно в роля на продавачи на лекарства чрез тях и на купувачи - чрез общинските бюджети. Това би довело до монополизирание на тази дейност, до възлагане на общински поръчки не по законосъобразност, а по целесъобразност, което е недопустимо и е основание за отмяна на разпоредбата за разкриване на общински аптеки.

В Европейската конвенция за правата на човека се посочва, че не се изключва въвеждането на законови ограничения за упражняването на определени права, когато се отнася за защита на здравето, морала или на правата и свободите на хората.

С чл.69, ал.1 се прави изключение за откриване на общински аптеки в по-малки населени места. Като вид здравно заведение (чл.65, ал.1 от закона), осъществяващо функции за лечението и поддържането здравето на човека, аптеките имат и социални функции. Именно за да бъдат по-близо до пациентите и да бъде улеснен процесът на лечение, поддържане и укрепване на здравето, законът разрешава в населените места до 5000 жители да бъде открита общинска аптека. Поради същата причина в ал.3 на чл. 69 се казва, че помощник-фармацевт може да открие аптека или да бъде ръководител на аптека в населено място до 5000 жители, ако на територията му няма друга аптека и до явяването на кандидат магистър-фармацевт.

Във връзка с гореизложеното, народните представители са на мнение, че посочените текстове не противоречат на Конституцията на Република България, прокламираща в чл.19, ал.1, че икономиката на страната се основава на свободната стопанска инициатива, а в ал.2, че " законът създава и гарантира на всички граждани и юридически лица еднакви правни условия за стопанска дейност...."

2. По §74 и §89 (в частта, с която се създава новия чл. 85б).

В атакувания текст на §74 (чл.73, ал.1) се регламентира създаването на Висшия съвет по фармация като консултативен орган към Министерството на здравеопазването. В него се включва и представител на съсловната организация на фармацевтите.

В §89 (чл.85б) се регламентира създаването на Комисия по прозрачност към Министерския съвет, като в ал.2 изрично се упоменава задължителното участие на представител на съсловната организация на фармацевтите.

Регламентирането на участието на представител на съсловната организация на фармацевтите в по-горе посочените членове от закона се основава на демократичния принцип за предоставяне на възможност фармацевтичното съсловие само да определи, кой точно ще го представлява в тези новосъздадени органи.

Атакуваните текстове не противоречат на чл. 44 от Конституцията на Република България, тъй като не лишават фармацевтите от правото им на свободно сдружаване. С оглед специфичните функции на съсловните организации по подобен начин законодателят е приел, че в Българския лекарски съюз и Съюза на стоматолозите в България следва да членуват всички лекари и стоматолози, упражняващи професията си. Отделни текстове от Закона за съсловните организации на лекарите и стоматолозите бяха атакувани в Конституционния съд /конст. дело №28/03.08.98 г./, но не бяха обявени за противоконституционни. По същия начин е регламентирано от законодателя и членството в други съсловни и професионални организации в Закона за адвокатурата, Закона за нотариусите и нотариалната дейност, Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България и Закона за МВР.

Имайки предвид, че Висшият съвет по фармация се създава като консултативен орган към Министерството на здравеопазването, който не налага решения, а само прави предложения, в никакъв случай не би могло да се приеме, че определяйки свой представител, съсловната организация на фармацевтите ще се "казионизира".

Подобна разпоредба е приета в чл.74,ал.1,т.7 от Закона за лекарствените средства и аптеките в хуманната медицина (обн. ДВ, бр.36 от 1995 г.), в който се казва, че разрешението за откриване на аптека се дава от министъра на здравеопазването, въз основа и на становище от регионалното ръководство на професионално- съсловната организация на фармацевтите. Тази разпоредба от закона се е изпълнявала и се изпълнява и до момента и не е била атакувана като противоконституционна.

Въз основа на гореизложеното, народните представители считат, че атакуваните текстове на §74(чл.73) и §89(чл.85б), не противоречат на чл.12 и чл.44 от Конституцията, прокламиращи правото на сдружаване на гражданите и целите на сдруженията им.

Въз основа на проведените разисквания, изразените становища и проведеното гласуване, Комисията по здравеопазването, младежта и спорта с 4 /четири/ гласа "ЗА" искането за обявяване на противоконституционност, 8 /осем/ гласа "ПРОТИВ" него и без "ВЪЗДЪРЖАЛИ СЕ", взе следното

РЕШЕНИЕ:

приема, че §70 (в частта за изменението на чл.69, ал.1), §74, §89 (в частта, с която се създава новия чл. 85б) от Закона за изменение и допълнение на Закона за лекарствата и аптеките в хуманната медицина (обн. ДВ, бр.10/2000 г.) и §127 и §128 от Преходните и заключителните разпоредби от същия закон *не противоречат* на конституционните принципи, както и на чл.12, 19 и 44 от Конституцията на Република България и следва да *не бъдат обявявани за противоконституционни*.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:
ДОЦ. Д-Р Б. КИТОВ, Д.М.

